

Høring - forslag til endringer i valgloven, valgforskriften og forskrift om valg til Sametinget

Saksbehandler: Rita-Mari Keiserås	Arkivref: 2020/4513 - /
E-post: rita.mari.keiseras@levanger.kommune.no	
Tlf.: 99594906	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	30.09.2020	120/20

Saksprotokoll i Formannskap - 30.09.2020

Forslag i møte:

Ingen.

Avstemning:

Kommunedirektørens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Levanger kommune slutter seg til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag til endringer i valgloven og valgforskriften med følgende merknad:

Når det gjelder forslaget angående at kravet om at en valgfunksjonær skal være til stede i valgavlukket i tillegg til velgerens egen medhjelper foreslås opphevet, er det helt avgjørende at departementet gir kommunene tydelige råd for hvordan nytt regelverk skal håndteres slik at vi sikrer en lik og korrekt praksis over hele landet. Med det kan vi unngå at det blir gjort feil som fører til misnøye i valglokalene.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Levanger kommune slutter seg til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag til endringer i valgloven og valgforskriften med følgende merknad:

Når det gjelder forslaget angående at kravet om at en valgfunksjonær skal være til stede i valgavlukket i tillegg til velgerens egen medhjelper foreslås opphevet, er det helt avgjørende at departementet gir kommunene tydelige råd for hvordan nytt regelverk skal håndteres slik at vi sikrer en lik og korrekt praksis over hele landet. Med det kan vi unngå at det blir gjort feil som fører til misnøye i valglokalene.

Hjemmel/bakgrunn for saken:

[Høring - forslag til endringer i valgloven, valgforskriften og forskrift om valg til Sametinget.](#)

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i valglovgivningen, jfr. [høringsnotatet](#).

Departementet viser til at [NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg](#) med forslag til ny valglov ble sendt på høring 3. juni med frist ut året. Departementet vil følge opp valglovutvalgets forslag, og planlegger å fremme en proposisjon for Stortinget innen utgangen av 2022.

Departementet mener imidlertid det er et behov for at enkelte endringer trer i kraft allerede ved stortings- og sametingsvalget i 2021, og foreslår i vedlagte høringsnotatet enkelte endringer som vil gjelde ved neste valg.

Departementet foreslår følgende endringer i valgloven:

- Ombudsplikten ved stortingsvalg endres slik at det er tilstrekkelig for fritak at personen gir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stå på en valgliste (oppfølging av stortingsvedtak om endring i Grunnloven).
- En velger med psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse som trenger hjelp til å avgi stemme kan selv peke ut en hjelper. Kravet om at en valgfunksjonær også skal være med inn i valgavlukket oppheves.
- Kravet om at valgstyret i kommunen ved stortingsvalg og fylkestingsvalg skal oversende alle valgkort fra forhåndsstemmegivningen til fylkesvalgstyret oppheves.

Departementet foreslår følgende endringer i valgforskriften:

- Forhåndsstemmer mottatt siste uken før valgdagen skal sendes på en raskere måte enn vanlig innenlands brevpost.
- Valgkort skal sendes ut digitalt til alle stemmeberettigede bosatt innenriks.
- Alle stemmesedler avgitt utenriks skal påføres stempel, uavhengig av kommunens tellemetode.
- Stemmeseddelen for stortingsvalg får enkelte tekniske endringer.

Departementet foreslår følgende endringer i forskrift om valg til Sametinget:

- Forhåndsstemmer mottatt siste uken før valgdagen skal sendes på en raskere måte enn vanlig innenlands brevpost.
- Refusjonsbeløpet til opptellingsvalgstyrene økes fra 28 kroner til 36 kroner per manntallsførte i kretsen.
- En velger med psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse som trenger hjelp til å avgi stemme kan selv peke ut en hjelper. Kravet om at en valgfunksjonær også skal være med inn i valgavlukket oppheves.

Kravet om at en valgfunksjonær skal være til stede i valgavlukket i tillegg til velgerens egen medhjelper foreslås opphevet. Denne ordningen har vært gjeldende siden valget i 2005 og bakgrunnen var at velgeren ikke skulle bli utilbørlig påvirket av hjelperen. Departementet foreslår å ta denne bestemmelsen ut av valglovens regler om stemmegivning på valgting og under forhåndsstemmegivningen. Endringen foreslås blant annet fordi blindeforbundet har påpekt at det er uheldig at flere personer er til stede

i valgavlukket under stemmegivningen. Valglovutvalget har i sin NOU 2020:6 Frie og hemmelige valg også foreslått at ordningen opphører. Velgeren har uansett rett til å be om nødvendig hjelp til stemmegivningen fra valgfunksjonær.

Vurdering:

Ideelt sett skulle dagens ordning være tilstrekkelig for å ivareta både at en velger ikke utsettes for utilbørlig påvirkning og at velgeren føler seg ivaretatt, men når det likevel rapporteres om at enkelte velgere ikke opplever dette, vurderes det at hensynet til velgerens valgfrihet og verdighet må veie tyngst. Kommunedirektøren foreslår derfor å støtte forslaget om å la velgeren selv bestemme om den vil ha hjelp av en valgfunksjonær eller av en annen person som velgeren selv peker ut. Valgfunksjonærens ansvar for å påse at velgeren ikke utsettes for utilbørlig påvirkning, herunder veilede hjelperen og velgeren vil bli desto viktigere.

Det er helt avgjørende at departementet gir kommunene tydelige råd for hvordan nytt regelverk skal håndteres slik at vi sikrer en lik og korrekt praksis over hele landet, og at vi da unngår at det blir gjort feil som fører til misnøye i valglokalene.

Kommunedirektøren har ingen merknader til de øvrige foreslåtte endringer i høringsnotatet.